

LUND UNIVERSITY

Med glorian stadigt på plats

Kullving, Carl-Johan

2013

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kullving, C.-J. (2013). Med glorian stadigt på plats. Sydsvenska Dagbladet.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND

BYGGKOLLEN · MAX IV

Ungefär 280 byggarbetaryr med att färdigställa Max IV. Här monteras ett byggelement för skalet kring stora ringen. Skalet innehåller bland annat trä och papp.

Med Lunds Universitet har byggföretaget Max IV skapat en världens största elektroniska synkrotronstråle. Den kommer att användas för att studera strukturen och elektroniska egenskaper i materialet.

PROT21A7FAT2 AMIMOJ 3DILVAK VOI23 **LUND**

Ute på området jobbar man fortfarande med armeringsjärn och betong för att få till en solid konstruktion...

... medan Universitetet har börjat flytta in i ett av källarplanen. Utrustningen för till linjäracceleratorn, som kommer att ge elektronerna ny fart.

Med glorian stadigt på plats

LUND

■ Byggnaderna till lagringsringarna på Max IV skjuter ur jorden och snart är skalet på stora ringen på plats. Nordost om Lund byggs det så det knakar.

Blister och pendlare längs E22 har kunnat se hur nya Max IV sakta reser sig ur den skånska myllan vid Brunnsögår. Nu har byggnaden till den stora lagringsringen börjat få skalet på plats. Ungefär 280 personer arbetar på bygget och trots semesterfart har bygget, men med reducerad arbetskraft.

Nu börjar man se hur stor, bred och hög anläggningen kommer att bli, säger Ulrika Hallengren, vd för Fastighets AB ML4. – På lilla ringen gjuter

re lagringsringen ska mätas 528 meter i omkrets. Den lilla lagringsringens omkrets blir 96 meter. Sedan augusti i fjol har betongplattan till stora ringen gjutits.

Med tanke på vilka noggranna experiment som ska göras inne i ringen är det viktigt att göra rätt från början och utnyttja byggmaterialet för att skapa stabilitet, säger Ulrika Hallengren.

Även den östliga delen av kontorsbyggnaden har börjat byggas och reser sig snart över stora ringen. Tanken är att kontorsbyggnaden, som mäter fem våningar, ska bli som en bro in till gloriens mitt, där en 16 000 kvadratmeter stor

55 000

kubikmeter betong kommer att användas till bygget av Max IV. Det motsvarar betongleveranser av drygt 8 000 betongbilar.

park av labyrinthkaraktär ska anläggas.

Nu har personal även börjat sätta in kylvatten-systemet. Tre ledningar ska kyla anläggningen till tre olika temperaturintervaller. Den överblivna energin kommer Lunds Energi att göra fjärrvärme av.

I det som kallas första etappen har kortpulsanläggningen och tunneln för linjäracceleratorn byggts färdigt. Därifrån kan magneterna styras för att ge elektronerna mer energi genom att accelerera och skicka tillbaka dem till lilla eller stora lagringsringen. I stråldumpen, som är fyra meter djup och gjord av stål och betong, kommer nanostrålarna att dödas ef-

TEXT: CARL-JOHAN KULLVING
carl.johan.kullving@sydsvenskan.se

FOTO: OLA NILSSON
ola.nilsson@sydsvenskan.se

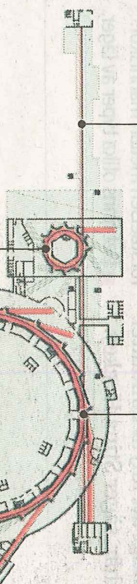

FAKTA

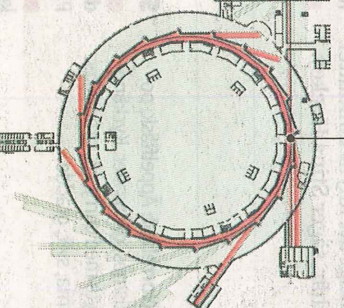
Max IV
■ År 2010 påbörjades byggandet av Max IV och år 2016 planeras anläggningen vara klar att tas i bruk.

■ I forskningsanläggningen kommer elektronen att accelereras till nära ljusets hastighet och med hjälp av denna stråle, synkrotronstrålen, kan bland annat olika material röntgas för att göra det möjligt att studera strukturen och elektroniska egenskaper i materialet.

Linjäraccelerator

Stora lagringsringen

Lilla lagringsringen

GRAFIK: SYDSENSKAN
Källa och skiss: Max IV-laboratoriet

Ulrika Hallengren, vd för Fastighets AB ML4, visar vägen till där röret till den stora lagringsringen kommer att ligga.

